

Warszawa, dnia 30 czerwca 2025 r.

Poz. 852

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO¹⁾

z dnia 13 czerwca 2025 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego

Na podstawie art. 46a ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dz. U. poz. 1754) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w załączniku nr 1 PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE PLASTYK (SYMBOL CYFROWY 343204) w tabeli:
 - a) uchyla się pozycję SPECJALIZACJA ARTYSTYCZNA: JUBILERSTWO,
 - b) po pozycji SPECJALIZACJA ARTYSTYCZNA: WZORNICTWO ARTYSTYCZNE dodaje się pozycję SPECJALIZACJA ARTYSTYCZNA: ZŁOTNICTWO w brzmieniu:

SPECJALIZACJA ARTYSTYCZNA: ZŁOTNICTWO Specjalność – projektowanie użytkowe					
CELE KSZTAŁCENIA					
Wiedza		Umiejętności		Kompetencje	
1. Przystwojenie wiedzy w zakresie złotnictwa.		2. Kreacja w zakresie złotnictwa.	3. Działania warsztatowe.	4. Prezentacja publiczna.	5. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania		Kryteria weryfikacji			
1. Przystwojenie wiedzy w zakresie złotnictwa.					
		Uczeń/słuchacz:			
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;		1) określa warunki organizacji stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 2) wymienia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań artystycznych; 3) rozpoznaje źródła i określa skutki oddziaływania na organizm człowieka czynników szkodliwych.			
2) historia i wiedza w zakresie złotnictwa;		1) omawia w zarysie historię złotnictwa; 2) wymienia reprezentatywne dzieła oraz ich autorów;			

¹⁾ Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje działem administracji rządowej – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. U. poz. 740).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 854, 1562, 1635 i 1933 oraz z 2025 r. poz. 619, 620, 622 i 769.

	<ul style="list-style-type: none"> 3) określa osiągnięcia technologiczne złotnictwa; 4) definiuje pojęcia w zakresie złotnictwa; 5) wskazuje przepisy prawa probierczego; 6) omawia zasady obrotu kamieniami i metalami szlachetnymi.
3) warsztat i technologia w zakresie złotnictwa.	<ul style="list-style-type: none"> 1) rozpoznaje rodzaje metali szlachetnych i kolorowych; 2) omawia podstawowe techniki i procesy: <ul style="list-style-type: none"> a) przemysłowej produkcji biżuterii i form złotniczych, b) wykonywania biżuterii i form złotniczych, c) zdobienia form złotniczych; 3) określa materiały używane w biżuterii oraz omawia ich właściwości; 4) charakteryzuje narzędzia, sprzęt i urządzenia stosowane podczas wykonywania form złotniczych.
2. Kreacja w zakresie złotnictwa.	
	Uczeń/słuchacz:
1) projektowanie w zakresie złotnictwa;	<ul style="list-style-type: none"> 1) gromadzi materiały koncepcyjne i pomocnicze; 2) określa założenia projektowe tematu; 3) dobiera materiały i technikę wykonania do koncepcji pracy; 4) wykonuje szkice, projekty, makiety, modele; 5) wskazuje kolejne etapy pracy w zależności od zamierzonych efektów; 6) wykonuje prostą dokumentację techniczną.
2) stosowanie artystycznych środków wyrazu.	<ul style="list-style-type: none"> 1) obserwuje naturę i twórczo ją interpretuje; 2) kreuje formę przestrzenną i płaską z wyobraźni; 3) umiejętnie transformuje pojęcia i idee na język form złotniczych; 4) wykorzystuje wiedzę z innych dziedzin sztuki i dorobku kulturowego; 5) poszukuje nowych rozwiązań i twórczo eksperymentuje; 6) stosuje zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej.
3. Działania warsztatowe.	
	Uczeń/słuchacz:
1) organizacja warsztatu pracy;	<ul style="list-style-type: none"> 1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej; 3) przygotowuje produkty i półfabrykaty biżuterijne; 4) dobiera akcesoria złotnicze oraz sprzęt pomocniczy; 5) rozpoznaje wady materiałów używanych w złotnictwie; 6) planuje przebieg pracy.
2) sprzęt i narzędzia do realizacji pracy;	<ul style="list-style-type: none"> 1) stosuje narzędzia i urządzenia wspomagające projektowanie biżuterii, w tym cyfrowe; 2) posługuje się narzędziami, maszynami i urządzeniami do obróbki metali; 3) stosuje materiały eksploatacyjne; 4) stosuje narzędzia i urządzenia do zdobienia wyrobów złotniczych; 5) kontroluje sprawność działania urządzeń i narzędzi złotniczych; 6) podejmuje proste czynności związane z konserwacją urządzeń i narzędzi złotniczych; 7) posługuje się sprzętem zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.
3) realizacja pracy.	<ul style="list-style-type: none"> 1) wykonuje prace z użyciem różnych technik; 2) posługuje się środkami wyrazu artystycznego charakterystycznymi dla złotnictwa; 3) realizuje różnorodne techniki zdobienia powierzchni wyrobów złotniczych; 4) stosuje podstawowe oprawy kamieni ozdobnych; 5) realizuje etapy pracy we właściwej kolejności.
4. Prezentacja publiczna.	
	Uczeń/słuchacz:
1) prezentacja w przestrzeni wystawienniczej;	<ul style="list-style-type: none"> 1) aranżuje przestrzeń ekspozycyjną; 2) wykonuje czynności związane z doбором systemów wystawienniczych i warunków ekspozycji biżuterii; 3) dobiera oświetlenie ekspozycji biżuterii; 4) dokonuje publicznych prezentacji swoich prac.
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	<ul style="list-style-type: none"> 1) dobiera metody publikacji internetowych; 2) publikuje obrazy cyfrowe z zachowaniem ochrony własności intelektualnej.

5. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.	
	Uczeń/słuchacz:
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) podejmuje inicjatywę w nietypowej sytuacji warsztatowej; 7) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem; 8) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze; 9) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.
2) współpraca w zespole;	1) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań; 2) uwzględnia opinie i sugestie innych członków zespołu; 3) dzieli się informacjami; 4) uzgadnia wspólne stanowisko w zespole; 5) wykorzystuje efekty pracy innych członków zespołu.
3) etyka zawodowa.	1) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje; 2) stosuje zasady etyki zawodowej; 3) stosuje zasady kultury i normy zachowania przyjęte w środowisku artystycznym.
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA 1. Pomieszczenie dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, np. pracownia specjalistyczna, warsztat. 2. Wyposażenie pomieszczenia dydaktycznego: 1) metale szlachetne, metale kolorowe, kamienie ozdobne; 2) materiały eksploatacyjne używane do realizacji, obróbki i zdobienia metalu oraz oprawy kamieni ozdobnych; 3) narzędzia, maszyny i urządzenia złotnicze. 3. Galeria lub przestrzeń wystawiennicza.	

- 2) w załączniku nr 3 PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE AKTOR SCEN MUZYCZNYCH (SYMBOL CYFROWY 343601) część OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE REALIZOWANE TYLKO W SPECJALNOŚCI WOKALNO-BALETOWEJ otrzymuje brzmienie:
 „OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE REALIZOWANE TYLKO W SPECJALNOŚCI WOKALNO-BALETOWEJ

CHÓR			
CELE KSZTAŁCENIA			
Wiedza	Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu śpiewania w chórze.	2. Wykształcenie umiejętności śpiewania w chórze.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu śpiewania w chórze.			
	Słuchacz:		
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) technika wokalna;	charakteryzuje technikę wokalną w zakresie aparatu głosowego, artykulacyjnego i oddechowego.		
3) literatura chóralna.	1) wskazuje podstawowe informacje na temat wykonywanych utworów; 2) rozróżnia epoki, formy, style, gatunki oraz faktury realizowanych utworów; 3) definiuje elementy dzieła muzycznego niezbędne do interpretowania wykonywanych utworów.		

2. Wykształcenie umiejętności śpiewania w chórze.		
	Słuchacz:	
1) emisja głosu;	1) zachowuje prawidłową postawę podczas śpiewu w chórze; 2) koordynuje działanie oddechu, aparatu fonacyjnego i artykulacyjnego; 3) posługuje się prawidłową techniką wokalną w celu realizacji elementów dzieła muzycznego wykonywanych utworów; 4) prawidłowo posługuje się rejestrem głowowym; 5) operuje środkami wyrazu artystycznego.	
2) technika wykonawcza;	1) czyta nuty a vista; 2) samodzielnie odczytuje zapis nutowy oraz realizuje warstwę tekstową; 3) współpracuje z dyrygentem oraz z grupą w zespole; 4) wykonuje utwory z różnych epok, o różnorodnej tematyce i fakturze a cappella i z towarzyszeniem instrumentów lub zespołów; 5) wykonuje część utworów z pamięci; 6) kontroluje wyrównanie i spójność brzmienia.	
3) interpretacja.	1) współtworzy ogólny wyraz artystyczny; 2) interpretuje utwory przygotowane pod kierunkiem dyrygenta; 3) wykazuje zaangażowanie emocjonalne podczas występu.	
3. Prezentacja publiczna.		
	Słuchacz:	
praktyka estradowa.	1) uczestniczy w występach chóru; 2) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji; 3) opanowuje tremę; 4) koncentruje się podczas występu; 5) prezentuje utwory zgodnie z koncepcją artystyczną dyrygenta.	
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.		
	Słuchacz:	
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.	
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku; 2) angażuje się w działania zespołu i bierze odpowiedzialność za efekt końcowy wspólnej pracy; 3) współpracuje w chórze, budując relacje oparte na zaufaniu i wzajemnym szacunku.	
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA		
1. Sala lekcyjna mieszcząca wszystkich chórzystów, dostosowana akustycznie.		
2. Wyposażenie: fortepian lub pianino, odpowiednia liczba krzeseł.		
3. Wyposażenie szkoły: sprzęt audiowizualny.		
4. Sala koncertowa lub kameralna z podestami.		
DYKCJA I RECYTACJA		
CELE KSZTAŁCENIA		
Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu dykcji i recytacji.	2. Wykształcenie umiejętności posługiwania się aparatem głosowym w mowie i śpiewie.	3. Pogłębianie i aktualizowanie wiedzy oraz doskonalenie umiejętności zawodowych, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjnej i komunikacyjnej.

Treści nauczania		Kryteria weryfikacji	
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu dykcji i recytacji.			
		Słuchacz:	
1) budowa aparatu głosowego i jego funkcjonowanie;	1) nazywa poszczególne narządy aparatu głosowego; 2) wyjaśnia zasady powstawania głosu i jego działania; 3) wymienia zasady dbania o higienę głosu.		
2) fonetyka polska i normy wymowy;	1) klasyfikuje głoski polskie; 2) formułuje zasady wymowy (ortofonii) polskiej.		
3) zasady interpretacji artystycznej wiersza i prozy.	1) definiuje elementy prozodii; 2) wyjaśnia różnice między wierszem i prozą; 3) nazywa podstawowe cechy tekstu wierszowanego.		
2. Wykształcenie umiejętności posługiwania się aparatem głosowym w mowie i śpiewie.			
		Słuchacz:	
1) aparat mowy;	1) stosuje prawidłową impostację dźwięku; 2) kontroluje technikę oddychania wraz z optymalnym wykorzystaniem rezonatorów; 3) realizuje artykulację głosek zgodnie z zasadami języka polskiego; 4) realizuje zgodnie z zasadami wymowy zbitki spółgłoskowe; 5) wdraża zasady higieny głosu.		
2) technika wykonawcza;	1) stosuje normy wymowy w interpretacji tekstu mówionego i śpiewanego; 2) używa norm wymowy w wypowiedziach własnych; 3) stosuje poprawne akcentowanie wyrazów; 4) posługuje się rytmem oddechowym zgodnym z frazowaniem; 5) stosuje zróżnicowaną intonację i frazowanie; 6) operuje zróżnicowaną barwą i natężeniem głosu.		
3) interpretacja.	1) dokonuje analizy tekstu pod względem treści i formy; 2) dobiera środki wyrazu scenicznego do interpretacji utworu; 3) realizuje zasady obowiązujące w interpretacji wiersza; 4) wykorzystuje ekspresję ciała jako pozawerbalny środek wyrazu.		
3. Pogłębianie i aktualizowanie wiedzy oraz doskonalenie umiejętności zawodowych, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjnej i komunikacyjnej.			
		Słuchacz:	
rozwój artystyczny i zawodowy.	1) analizuje i ocenia własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, wykorzystując różne źródła informacji, w tym internetowe bazy wiedzy i serwisy strumieniowe, potrafi dokonać selekcji materiałów i krytycznie je ocenić; 4) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań; 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.		
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA			
1. Sala dydaktyczna.			
2. Wyposażenie sali: tablica w pięciolinię, lustro, instrument klawiszowy (klasyczny lub elektroniczny), sprzęt audiowizualny.			
FORTEPIAN DLA AKTORÓW SCEN MUZYCZNYCH			
CELE KSZTAŁCENIA			
Wiedza	Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu podstaw gry na fortepianie.	2. Wykształcenie umiejętności gry na instrumencie.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.

Treści nauczania	Kryteria weryfikacji
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu podstaw gry na fortepianie.	
	Słuchacz:
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.
2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu;	1) omawia w zarysie historię fortepianu; 2) wymienia kompozytorów z różnych epok tworzących utwory fortepianowe.
3) budowa i pielęgnacja instrumentu;	omawia budowę instrumentu oraz zasady jego pielęgnacji.
4) technika wykonawcza.	1) omawia warsztat wykonawczy; 2) opisuje możliwości techniczne instrumentu; 3) omawia zasady transpozycji.
2. Wykształcenie umiejętności gry na instrumencie.	
	Słuchacz:
1) aparat gry;	1) używa swobodnego aparatu gry; 2) kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk i palców podczas gry.
2) technika gry;	1) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry; 2) posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką i agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku; 3) dysponuje odpowiednią techniką, pozwalającą na wykonywanie utworów o różnym charakterze; 4) posługuje się pedalizacją.
3) interpretacja;	1) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki; 2) dobiera środki wyrazu zgodnie z charakterem prezentowanego utworu; 3) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.
4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna;	1) posługuje się specjalistyczną terminologią; 2) realizuje zasady notacji muzycznej; 3) czyta nuty a vista; 4) transponuje proste schematy do rozśpiewania.
5) samodzielna praca;	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela; 3) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia; 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań; 5) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych; 6) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego; 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu; 8) planuje i organizuje systematyczną pracę.
6) współpraca.	1) realizuje zadania artystyczne w grze z innymi słuchaczami lub nauczycielem; 2) dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego oraz do charakteru utworu.
3. Prezentacja publiczna.	
	Słuchacz:
1) praktyka estradowa;	1) koncentruje się podczas występu; 2) opanowuje treść; 3) stosuje zasady i normy poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji; 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych; 2) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry; 3) potrafi publikować swoje prezentacje artystyczne z zachowaniem ochrony własności intelektualnej.

4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.		
	Słuchacz:	
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe i sposoby ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.	
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku; 2) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje.	
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA		
1. Sala lekcyjna dostosowana akustycznie. 2. Wyposażenie sali: fortepian lub pianino, ława fortepianowa regulowana. 3. Wyposażenie szkoły: sprzęt audiowizualny. 4. Sala koncertowa lub kameralna.		
JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY		
CELE KSZTAŁCENIA		
Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu języka obcego nowożytnego.	2. Wykształcenie umiejętności posługiwania się językiem obcym nowożytnym.	3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji	
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu języka obcego nowożytnego.		
	Słuchacz:	
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.	
2) kształcenie językowe;	1) identyfikuje podstawowy zasób środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych); 2) klasyfikuje wiedzę oraz umiejętności rozumienia, tworzenia i wykorzystywania wypowiedzi w języku obcym nowożytnym; 3) omawia struktury gramatyczne i leksykalne.	
3) kształcenie kulturowe.	1) charakteryzuje wypowiedzi umożliwiające komunikowanie się w środowisku artystycznym; 2) określa formę przekazu ustnego lub pisemnego, w tym prostych tekstów związanych z wykonywaniem czynności zawodowych typowych dla twórczości wokalno-baletowej.	
2. Wykształcenie umiejętności posługiwania się językiem obcym nowożytnym.		
	Słuchacz:	
1) komunikacja i wiedza o języku obcym nowożytnym;	1) formułuje wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym i określa kontekst wypowiedzi; 2) określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi; 3) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi; 4) wskazuje w wypowiedzi określone informacje; 5) wymienia informacje w określonym porządku; 6) rozróżnia opowiadanie o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości; 7) omawia i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia opinie i poglądy innych osób.	

2) kultura i integracja międzyprzedmiotowa.	1) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego, w tym prostych tekstów związanych z wykonywaniem typowych czynności zawodowych; 2) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych; 3) podaje określone zwroty sytuacyjne: składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje, proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego; 4) wskazuje styl wypowiedzi odpowiedni do sytuacji; 5) formułuje wypowiedzi dotyczące typowych sytuacji, w tym związanych z komunikowaniem się w środowisku pracy; 6) wskazuje i uzasadnia swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób.		
3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.			
		Słuchacz:	
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem; 7) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze, posługując się danym językiem obcym nowożytnym; 8) zdobywa wiedzę w zakresie życia artystycznego w krajach obszaru poznawanego języka obcego nowożytnego.		
2) współpraca w zespole;	1) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań; 2) uwzględnia opinie i sugestie innych członków zespołu; 3) dzieli się informacjami; 4) uzgadnia wspólne stanowisko w zespole; 5) wykorzystuje efekty pracy innych członków zespołu; 6) tworzy relacje oparte na zaufaniu.		
3) etyka zawodowa.	1) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje; 2) stosuje zasady etyki zawodowej; 3) stosuje zasady kultury i normy zachowania przyjęte w środowisku artystycznym.		
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA			
Pomieszczenie dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym wymogom nauczania języka obcego nowożytnego.			
NAUKA O MUZYCE			
Treści nauczania	CELE KSZTAŁCENIA		
	Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
	1. Przyswojenie wiedzy z zakresu nauki o muzyce.	2. Wykorzystanie w praktyce wiadomości z zakresu nauki o muzyce.	3. Pogłębianie i aktualizowanie wiedzy oraz doskonalenie umiejętności zawodowych, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjnej i komunikacyjnej.
	Kryteria weryfikacji – słuchacz:		
1) materiał dźwiękowy;	1) definiuje pojęcie materiału dźwiękowego;	wskazuje na podstawie przykładu słuchowego i materiałów wizualnych	1) analizuje i ocenia własne kompetencje;

	2) wymienia różne przykłady materiału dźwiękowego.	różne rodzaje materiału dźwiękowego.	2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, wykorzystując różne źródła informacji, w tym internetowe bazy wiedzy i serwisy strumieniowe, potrafi dokonać selekcji materiałów i krytycznie je ocenić; 4) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań; 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.
2) elementy dzieła muzycznego;	charakteryzuje elementy dzieła muzycznego.	rozpoznaje na podstawie przykładu słuchowego i materiałów wizualnych rodzaje melodyki, rytmiki, harmoniki, dynamiki, artykulacji, agogiki i kolorystyki.	
3) faktura muzyczna;	określa rodzaje faktury muzycznej: 1) ze względu na obsadę; 2) ze względu na układ głosów.	rozpoznaje na podstawie przykładu słuchowego i materiałów wizualnych rodzaj faktury muzycznej.	
4) zasady kształtowania dzieła muzycznego;	charakteryzuje podstawowe zasady kształtowania dzieła muzycznego (zasada ewolucyjna, okresowa).	rozpoznaje na podstawie przykładu słuchowego lub materiałów wizualnych zasadę kształtowania dzieła muzycznego.	
5) współczynniki dzieła muzycznego;	charakteryzuje współczynniki dzieła muzycznego (motyw, fraza, zdanie, okres muzyczny).	porządkuje za pomocą analizy słuchowej, wzrokowej lub słuchowo-wzrokowej współczynniki dzieła muzycznego.	
6) obsada wykonawcza;	1) nazywa i klasyfikuje: a) instrumenty muzyczne używane w muzyce artystycznej, b) głosy ludzkie, c) rodzaje zespołów muzycznych; 2) klasyfikuje europejskie i pozaeuropejskie instrumenty ludowe; 3) rozróżnia instrumenty współczesne i dawne; 4) definiuje techniki wykonawcze.	1) rozpoznaje na podstawie przykładu słuchowego lub materiałów wizualnych: a) instrumenty muzyczne używane w muzyce artystycznej, b) głosy ludzkie, c) rodzaje zespołów muzycznych; 2) rozpoznaje przykłady wykraczania poza tradycyjne sposoby grania i śpiewania; 3) odczytuje partyturę klasyczną i graficzną; 4) śledzi nagranie z nutami (w tym utworów z XX i XXI wieku).	
7) wykonawcy muzyki klasycznej;	1) wymienia wybitnych wykonawców muzyki klasycznej: instrumentalistów, wokalistów i dyrygentów (w tym muzyki dawnej i współczesnej); 2) opisuje ewolucję pozycji muzyka na przestrzeni dziejów.	rozpoznaje wybitnych wykonawców muzyki klasycznej: instrumentalistów, wokalistów i dyrygentów, przyporządkowuje nazwisko do specjalizacji.	
8) tańce;	1) charakteryzuje wybrane tańce suity barokowej;	1) rozpoznaje na podstawie przykładów słuchowych lub materiałów wizualnych wybrane tańce suity barokowej;	

	2) definiuje pojęcie tańca stylizowanego; 3) rozróżnia podstawowe tańce towarzyskie.	2) rozpoznaje przykłady stylizacji w twórczości czołowych polskich kompozytorów; 3) rozpoznaje na podstawie przykładu słuchowego lub materiałów wizualnych wybrane tańce towarzyskie, w tym walc, tango.	
9) muzyka filmowa;	1) omawia cechy i funkcje muzyki filmowej; 2) wymienia czołowych kompozytorów muzyki filmowej i ich realizacje.	1) interpretuje rolę muzyki w połączeniu z obrazem na wybranych przykładach filmowych; 2) porządkuje chronologicznie wybrane dzieła muzyki filmowej.	
10) muzyka etniczna i rozrywkowa;	1) charakteryzuje wybrane style muzyki etnicznej i rozrywkowej; 2) podaje czołowych przedstawicieli wybranych stylów muzyki rozrywkowej.	rozpoznaje z nagrania wybrane style muzyki etnicznej i rozrywkowej.	
11) nośniki fonograficzne;	charakteryzuje dzieje zapisu i odtwarzania dźwięku.	1) rozpoznaje różne nośniki i urządzenia fonograficzne; 2) rozpoznaje powszechnie stosowane formaty plików dźwiękowych; 3) korzysta z serwisów strumieniowych w celu zapoznawania się z dziełami muzycznymi oraz ich wykonawcami.	
12) media;	rozróżnia funkcje i rodzaje mediów poświęconych muzyce klasycznej (stacje telewizyjne i radiowe, czasopisma, serwisy internetowe).	1) wyszukuje w mediach aktualności z życia muzycznego; 2) sporządza harmonogram aktualnych wydarzeń muzycznych.	
13) życie muzyczne;	1) wymienia najważniejsze muzyczne instytucje kultury w Polsce (filharmonie, opery, orkiestry, zespoły pieśni i tańca); 2) wskazuje najważniejsze polskie konkursy muzyczne oraz festiwale (w tym muzyki dawnej i współczesnej).	1) dopasowuje do typu instytucji kultury wykonywane tam formy i gatunki muzyczne; 2) korzysta z oferty muzycznych instytucji kultury oraz wydarzeń organizowanych przez szkołę; 3) wykorzystuje uczestnictwo w różnych formach życia kulturalnego do przedstawiania opinii na ich temat.	
14) prawo autorskie.	1) definiuje, kogo i co chroni prawo autorskie; 2) omawia prawo do ochrony wizerunku własnego i innych osób.	stosuje przepisy prawa związane z rozpowszechnianiem utworów.	

WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA				
1. Sala dydaktyczna.				
2. Wyposażenie sali: tablica w pięciolinię, instrument klawiszowy (klasyczny lub elektroniczny), sprzęt audiowizualny.				
PANTOMIMA				
CELE KSZTAŁCENIA				
Wiedza	Umiejętności			Kompetencje
1. Przystwojenie podstawowej wiedzy z zakresu pantomimy.	2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu pantomimy.	3. Kreacja artystyczna.	4. Prezentacja publiczna.	5. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji			
1. Przystwojenie podstawowej wiedzy z zakresu pantomimy.				
	Słuchacz:			
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa podstawowe warunki bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.			
2) wiedza z zakresu pantomimy;	1) klasyfikuje wybrane kierunki rozwoju pantomimy w różnych epokach; 2) opisuje twórczość artystyczną mistrzów pantomimy z wybranych okresów jej rozwoju.			
3) technika pantomimy.	1) wyjaśnia terminologię stosowaną w zakresie pantomimy; 2) podaje zasady wykonania poszczególnych elementów technicznych typowych dla wybranych form pantomimy; 3) definiuje zasady budowy etudy pantomimicznej.			
2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu pantomimy.				
	Słuchacz:			
1) technika pantomimy;	1) posługuje się koordynacją ruchu właściwą dla technik scenicznych; 2) planuje i kontroluje swoje przemieszczanie się w przestrzeni scenicznej; 3) przestrzega podstawowych zasad rozciągania, wzmocnienia i rozluźniania ciała; 4) wykorzystuje pamięć muzyczno-ruchową.			
2) samodzielna praca.	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) realizuje samodzielny proces ćwiczenia poszczególnych części ciała oraz wybranych elementów technicznych według wskazówek nauczyciela; 3) kontroluje własne wykonanie podczas ćwiczenia; 4) dokonuje oceny jakości wykonywanych zadań.			
3. Kreacja artystyczna.				
	Słuchacz:			
kreacja artystyczna.	1) tworzy charakter postaci za pomocą retoryki gestu, ekspresji ciała, elementów aktorstwa i elementów techniki pantomimicznej; 2) współtworzy ogólny wyraz artystyczny w kontakcie z partnerem bądź partnerami z zespołu; 3) ocenia warunki sceniczne i dostosowuje do nich sposób wykonania etudy.			
4. Prezentacja publiczna.				
	Słuchacz:			
1) praktyka sceniczna;	1) wykonuje etiudę pantomimiczną; 2) koncentruje się podczas występu; 3) opanowuje treść; 4) stosuje zasady odpowiedniego zachowania podczas prezentacji scenicznej.			

2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych; 2) publikuje swoje prezentacje artystyczne z zachowaniem ochrony własności intelektualnej.			
5. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.				
	Słuchacz:			
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem; 7) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze; 8) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.			
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku artystycznym; 2) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje.			
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA				
1. Sala baletowa.				
2. Wyposażenie sali: ściana z lustrami.				
3. Wyposażenie szkoły: sprzęt audiowizualny.				
STEP				
CELE KSZTAŁCENIA				
Wiedza	Umiejętności			Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu stepu.	2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu stepu.	3. Kreacja artystyczna.	4. Prezentacja publiczna.	5. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji			
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu stepu.				
	Słuchacz:			
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa podstawowe warunki bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.			
2) historia i wiedza;	1) rozróżnia klasyczne i współczesne style stepowania; 2) omawia historię rozwoju stepu na świecie i wymienia wybitnych twórców o znaczącym dorobku artystycznym; 3) wymienia międzynarodowe nazewnictwo związane ze stepem; 4) charakteryzuje rytmiczne frazy choreograficzne; 5) omawia znaczenie tańca tap dance w warsztacie współczesnego aktora musicalowego.			
3) technika.	1) rozróżnia różne elementy stepu – wybrane techniki i kombinacje historyczne i współczesne; 2) identyfikuje sposoby ćwiczenia stepu, wybrane metody rozgrzewki, tworzenia choreografii oraz własnych kombinacji i improwizacji.			
2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu stepu.				
	Słuchacz:			
1) technika taneczna;	1) wykonuje przygotowane przez pedagoga stepowane choreografie musicalowe; 2) wkomponowuje stepowanie w wybrany styl muzyczny i łączy go z innymi technikami tanecznymi.			

2) samodzielna praca.	<ol style="list-style-type: none"> 1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) realizuje samodzielny proces ćwiczenia poszczególnych kroków tanecznych, kombinacji, choreografii i innych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela; 3) kontroluje własne wykonanie podczas ćwiczenia; 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań; 5) wykorzystuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu historii i teorii prezentowanego tańca; 6) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu; 7) konserwuje specjalistyczne obuwie; 8) posługuje się międzynarodowym nazewnictwem; 9) zapisuje przebiegi choreograficzne za pomocą wartości rytmicznych.
3. Kreacja artystyczna.	
	Słuchacz:
1) styl i charakter ruchu;	<ol style="list-style-type: none"> 1) stosuje styl właściwy dla danej formy tanecznej; 2) dobiera charakter ruchu i postaci do konkretnej formy tanecznej; 3) posługuje się rekwizytem właściwym dla wybranego stylu tańca.
2) kreacja.	<ol style="list-style-type: none"> 1) wykorzystuje poznane uderzenia w tworzeniu autorskich improwizowanych choreografii; 2) tworzy własne autorskie frazy choreograficzne; 3) wykorzystuje technikę tańca stepowanego we własnej pracy twórczej.
4. Prezentacja publiczna.	
	Słuchacz:
1) praktyka sceniczna;	<ol style="list-style-type: none"> 1) koncentruje się podczas występu; 2) opanowuje treść; 3) ocenia warunki sceniczne i dostosowuje do nich sposób wykonania choreografii; 4) stosuje zasady odpowiedniego zachowania podczas prezentacji scenicznej; 5) współpracuje z reżyserem, inspicjentem oraz obsługą techniczną sceny.
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	<ol style="list-style-type: none"> 1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych; 2) potrafi publikować swoje prezentacje artystyczne z zachowaniem ochrony własności intelektualnej.
5. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.	
	Słuchacz:
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	<ol style="list-style-type: none"> 1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem; 7) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze; 8) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.
2) etyka zawodowa.	<ol style="list-style-type: none"> 1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku artystycznym; 2) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje.
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA <ol style="list-style-type: none"> 1. Sala ćwiczeń. 2. Wyposażenie sali: ściana z lustrami, płyty do stepu. 3. Wyposażenie szkoły: sprzęt audiowizualny. 4. Scena teatralna lub sala koncertowa. 	

WYBRANE TECHNIKI TANECZNE				
CELE KSZTAŁCENIA				
Wiedza	Umiejętności			Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu wybranych technik tanecznych.	2. Wykształcenie umiejętności posługiwania się wybranymi technikami tanecznymi.	3. Kreacja artystyczna.	4. Prezentacja publiczna.	5. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji			
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu wybranych technik tanecznych.				
	Słuchacz:			
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa podstawowe warunki bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.			
2) wiedza z zakresu wybranych technik tanecznych;	1) definiuje kanony estetyki poszczególnych technik tanecznych; 2) wyjaśnia podobieństwo i oddziaływanie na siebie technik tanecznych; 3) rozróżnia i definiuje elementy poszczególnych ćwiczeń i kombinacji poszczególnych technik tanecznych; 4) wyjaśnia związki i zależności między teoretycznymi i praktycznymi elementami poszczególnych technik tanecznych.			
3) poszczególne techniki taneczne.	1) określa i charakteryzuje współczynniki trudności elementów ćwiczeń poszczególnych technik tanecznych; 2) określa i charakteryzuje podstawowe zasady wykonywania poszczególnych ćwiczeń i zadań ruchowo-tanecznych oraz technik wspomagających warsztat taneczny; 3) omawia elementy ruchowe wchodzące w skład kombinacji wybranych technik tanecznych; 4) określa związek ruchu z muzyką.			
2. Wykształcenie umiejętności posługiwania się wybranymi technikami tanecznymi.				
	Słuchacz:			
1) technika taneczna;	1) wykonuje zadania taneczne poszczególnych technik tanecznych; 2) posługuje się koordynacją ruchu właściwą dla danego ćwiczenia i danej techniki tanecznej; 3) wykorzystuje w działaniach praktycznych wiedzę teoretyczną; 4) stosuje terminologię specjalistyczną; 5) wykonuje kombinacje i proste zadania choreograficzne złożone z poznanych technik tanecznych; 6) prezentuje wybrane techniki taneczne we właściwym dla nich tempie i charakterze.			
2) interpretacja i kreacja;	1) nadaje ruchowi wyrazistość, ekspresję i indywidualny wyraz artystyczny; 2) realizuje charakter postaci i/lub grupy właściwy dla danego gatunku tańca w zadaniach choreograficznych sceny muzycznej; 3) wykazuje się kreatywnością, muzykalnością i wrażliwością artystyczną.			
3) samodzielna praca;	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) realizuje samodzielny proces ćwiczenia według wskazówek nauczyciela; 3) kontroluje własne wykonanie; 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań; 5) obserwuje wykonywanie zadań przez innych słuchaczy, wyciąga wnioski i wdraża je do swojej pracy; 6) stosuje różne sposoby wzmacniania ciała i rozwijania jego możliwości; 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu; 8) planuje i organizuje systematyczną pracę.			

4) współpraca.	1) współpracuje z partnerem lub partnerami w zespołowych zadaniach choreograficznych; 2) współpracuje z realizatorami i twórcami projektów artystycznych.
3. Kreacja artystyczna.	
	Słuchacz:
1) styl i charakter ruchu;	1) stosuje właściwy styl dla każdej formy tanecznej; 2) dobiera charakter ruchu postaci do konkretnej formy tanecznej; 3) posługuje się rekwizytem właściwym dla wybranego stylu tańca.
2) kreacja.	1) prezentuje taniec solo, w parze lub w grupie; 2) wykonuje układy choreograficzne stosownie do stylu, charakteru i interpretacji tańca; 3) używa technik tanecznych do podkreślenia stylu tańca; 4) tworzy własne kompozycje ruchowe; 5) organizuje przestrzeń sceny; 6) posiada umiejętności improwizacji ruchowej i tanecznej.
4. Prezentacja publiczna.	
	Słuchacz:
1) praktyka sceniczna;	1) koncentruje się podczas występu; 2) opanowuje treść; 3) ocenia warunki sceniczne i dostosowuje do nich sposób wykonania choreografii; 4) stosuje zasady odpowiedniego zachowania podczas prezentacji scenicznej; 5) współpracuje z reżyserem, inspicjentem oraz obsługą techniczną sceny; 6) wykonuje powierzone zadania sceniczne z partnerem lub partnerami.
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych; 2) publikuje swoje prezentacje artystyczne z zachowaniem ochrony własności intelektualnej; 3) posiada umiejętność weryfikacji zamieszczonych przez siebie materiałów.
5. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym	
	Słuchacz:
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem; 7) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze; 8) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku artystycznym; 2) zachowuje obowiązkowość, odpowiedzialność oraz dyscyplinę taneczną i artystyczną w realizacjach solo i grupowych. 3) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje.
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA:	
1. Sala baletowa z drążkami i lustrem. 2. Szatnia lub garderoba. 3. Wyposażenie sali: fortepian lub pianino, materace do ćwiczeń gimnastycznych. 4. Wyposażenie szkoły: sprzęt audiowizualny	

WYBRANE ZAGADNIENIA Z HISTORII TAŃCA			
Treści nauczania	CELE KSZTAŁCENIA		
	Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
		1. Przystwojenie wiedzy z zakresu historii tańca.	2. Wykorzystanie w praktyce posiadanych wiadomości z zakresu historii tańca.
Kryteria weryfikacji – słuchacz:			
1) periodyzacja historii tańca;	1) charakteryzuje epoki, kierunki, style i tendencje w dziejach tańca; 2) odczytuje dzieje tańca w kontekście historycznokulturowym; 3) wymienia dzieła taneczne reprezentatywne dla poszczególnych epok, kierunków i stylów tańca.	1) porządkuje epoki chronologicznie od prehistorii po współczesność; 2) sytuuje w czasie i w przestrzeni geograficznej epoki, kierunki, style i tendencje w dziejach tańca; 3) łączy dzieje tańca z innymi dyscyplinami artystycznymi i historią powszechną.	1) analizuje i ocenia własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, wykorzystując różne źródła informacji, w tym internetowe bazy wiedzy, potrafi dokonać selekcji materiałów i krytycznie je ocenić; 4) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań; 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.
2) zagadnienia rzeczowe z historii tańca;	1) identyfikuje fakty z historii tańca i baletu; 2) omawia w zarysie rozwój tańca i baletu na przestrzeni wieków; 3) rozróżnia i charakteryzuje gatunki tańca oraz jego formy i funkcje typowe dla poszczególnych epok.	1) porządkuje informacje o czołowych zjawiskach i tendencjach w sztuce tańca; 2) określa zasady kształtowania się form tańca i jego rozwój na przestrzeni dziejów.	
3) przedstawiciele sztuki tańca;	1) wymienia najważniejsze dzieła z historii tańca oraz ich twórców; 2) określa czas, w którym działali wybitni zagraniczni i polscy choreografowie, tancerze i teoretycy tańca.	1) przyporządkowuje najważniejsze dzieła z historii tańca do odpowiedniego okresu historycznego oraz miejsca działalności; 2) łączy najważniejszych zagranicznych i polskich choreografów, tancerzy oraz teoretyków tańca z techniką, stylem, kierunkiem lub rodzajem widowiska.	
4) analiza i interpretacja dzieł tanecznych.	1) formułuje wypowiedzi o wybranych dziełach tanecznych z różnych epok; 2) interpretuje wybrane dzieła taneczne w kontekście historycznym.	1) dokonuje wizualno-słuchowej analizy wybranych dzieł tanecznych, z uwzględnieniem treści, technik i stylów tańca; 2) rozpoznaje rodzaje tańca, techniki, style i kierunki taneczne, rodzaje widowisk na podstawie opisu, nagrań i tekstów źródłowych.	
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA			
1. Pomieszczenie dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanym w zawodzie. 2. Wyposażenie szkoły: sprzęt audiowizualny			

- 3) w załączniku nr 4 PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE MUZYK (SYMBOL CYFROWY 343602):
- a) w części OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE W SZKOŁACH UMOŻLIWIAJĄCYCH UZYSKANIE DYPLOMU UKOŃCZENIA SZKOŁY POTWIERDZAJĄCEGO UZYSKANIE TYTUŁU ZAWODOWEGO MUZYK PO ZDANIU EGZAMINU DYPLOMOWEGO w zdaniu stanowiącym wprowadzenie do wyliczenia w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
- „7) w specjalności fortepianmistrzostwo – specjalizacja: budowa i renowacja fortepianów albo specjalizacja: strojenie i korekta fortepianów.”,
- b) po części OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE TYLKO DLA SPECJALNOŚCI TEORIA MUZYKI (UCZNIOWIE KLAS III-IV OGÓLNOKSZAŁCĄCEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ II STOPNIA ALBO UCZNIOWIE KLAS III-IV LUB V-VI SZKOŁY MUZYCZNEJ II STOPNIA) dodaje się część OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE TYLKO DLA SPECJALNOŚCI FORTEPIANMISTRZOSTWO w brzmieniu:
- „OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE TYLKO DLA SPECJALNOŚCI FORTEPIANMISTRZOSTWO

AKUSTYKA DLA FORTEPIANMISTRZOSTWA		
CELE KSZTAŁCENIA		
Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
1. Przyswojenie podstawowej wiedzy z zakresu akustyki.	2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu akustyki.	3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji	
1. Przyswojenie podstawowej wiedzy z zakresu akustyki.		
	Uczeń:	
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa warunki organizacji stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo; 3) rozpoznaje źródła i określa skutki oddziaływania na organizm człowieka czynników szkodliwych.	
2) wiedza z zakresu akustyki.	1) definiuje i rozróżnia podstawowe terminy i pojęcia akustyczne z zakresu fizycznych i fizjologicznych podstaw akustyki; 2) omawia i rozpoznaje zjawiska akustyczne dotyczące fortepianów i pianin; 3) omawia i rozpoznaje zjawiska akustyczne dotyczące pomieszczeń, w których użytkowane są fortepiany i pianina.	
2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu akustyki.		
	Uczeń:	
analiza akustyczna.	1) posługuje się podstawowymi pojęciami akustycznymi; 2) rozróżnia środowiska akustyczne, w tym hałas i zagrożenia z nim związane; 3) rozpoznaje i interpretuje zjawiska akustyczne; 4) przeprowadza analizę instrumentu.	
3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.		
	Uczeń:	
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych;	

	6) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym; 7) podejmuje inicjatywę w nietypowej sytuacji warsztatowej.		
2) współpraca w zespole;	1) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań; 2) uwzględnia opinie i sugestie innych członków zespołu; 3) dzieli się informacjami; 4) uzgadnia wspólne stanowisko w zespole; 5) wykorzystuje efekty pracy innych członków zespołu; 6) tworzy relacje oparte na zaufaniu.		
3) etyka zawodowa.	1) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje; 2) stosuje zasady etyki zawodowej; 3) stosuje zasady kultury i normy zachowania przyjęte w środowisku artystycznym.		
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA			
1. Pomieszczenie dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym pracowni dydaktycznej. 2. Wyposażenie pracowni: 1) komputer; 2) przyrządy i materiały używane do realizacji doświadczeń akustycznych.			
FORTEPIAN OBOWIĄZKOWY Realizacja podstawy programowej przedstawionej w dziale OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE TYLKO DLA SPECJALNOŚCI INSTRUMENTALISTYKA			
HARMONIA Realizacja podstawy programowej przedstawionej w dziale OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE TYLKO DLA SPECJALNOŚCI INSTRUMENTALISTYKA			
HISTORIA BUDOWNICTWA FORTEPIANÓW			
Treści nauczania	CELE KSZTAŁCENIA		
	Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
	1. Przystwojenie wiedzy z zakresu historii budownictwa fortepianów.	2. Wykorzystanie w praktyce posiadanych wiadomości z zakresu historii budownictwa fortepianów.	3. Pogłębianie i aktualizowanie wiedzy oraz doskonalenie umiejętności zawodowych, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjnej i komunikacyjnej.
Kryteria weryfikacji – uczeń:			
1) fakty i postaci z dziedziny budownictwa fortepianów;	1) wymienia i opisuje osiągnięcia konstrukcyjne najważniejszych postaci z historii budownictwa fortepianów; 2) wymienia głównych producentów fortepianów i pianin; 3) opisuje historię budownictwa fortepianów i pianin zgodnie z periodyzacją.	1) rozróżnia charakterystyczne cechy brzmienia fortepianów i pianin; 2) przyporządkowuje fazy rozwoju budowy fortepianów do okresów historycznych; 3) łączy dzieje budownictwa fortepianów z innymi dyscyplinami artystycznymi i historią powszechną; 4) wskazuje elementy konstrukcji instrumentów charakterystyczne dla poszczególnych producentów.	1) analizuje i ocenia własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, wykorzystując różne źródła informacji, w tym internetowe bazy wiedzy, potrafi

2) kierunki rozwoju budownictwa fortepianów i pianin;	opisuje współczesne trendy rozwoju produkcji fortepianów i pianin.	1) identyfikuje pochodzenie i wiek instrumentu przez rozpoznanie jego cech rozwojowych; 2) wskazuje na innowacje wprowadzone w danym instrumencie wskutek renowacji czy odbudowy.	dokonać selekcji materiałów i krytycznie je ocenić; 4) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań; 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.
3) specjalistyczna terminologia fortepianmistrzowska.	definiuje podstawowe terminy i pojęcia z zakresu budowy, renowacji i konserwacji fortepianów.	posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu budowy, renowacji i konserwacji fortepianów.	

WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA

1. Pomieszczenie dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym pracowni dydaktycznej.
2. Wyposażenie pracowni:
 - 1) komputer;
 - 2) materiały dydaktyczne używane do realizacji zajęć związanych z instrumentami historycznymi.

HISTORIA MUZYKI

Realizacja podstawy programowej przedstawionej w dziale **OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE TYLKO DLA SPECJALNOŚCI INSTRUMENTALISTYKA**

KOREKTA FORTEPIANÓW***CELE KSZTAŁCENIA**

Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu korekty fortepianów.	2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu korekty fortepianów.	3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji	
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu korekty fortepianów.		
	Uczeń:	
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa warunki organizacji stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo; 3) rozpoznaje źródła i określa skutki oddziaływania na organizm człowieka czynników szkodliwych.	
2) narzędzia korektorskie i stroicielskie używane w budownictwie, renowacji i bieżącej eksploatacji fortepianów i pianin;	1) wymienia narzędzia korektorskie i stroicielskie używane w budownictwie, renowacji i bieżącej eksploatacji fortepianów i pianin; 2) omawia zastosowanie narzędzi korektorskich i stroicielskich używanych w pracy fortepianmistrza; 3) demonstruje sposoby użycia narzędzi korektorskich i stroicielskich.	
2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu korekty fortepianów.		
	Uczeń:	
1) regulacja mechanizmu fortepianu i pianina;	1) dobiera i stosuje przyrządy do pomiaru parametrów technicznych zespołów i podzespołów fortepianów i pianin oraz narzędzia do regulacji; 2) wykonuje czynności regulacyjne zespołów i podzespołów fortepianów i pianin.	
2) ocena jakości i zgodności wykonanych prac z dokumentacją techniczną.	1) weryfikuje zgodność regulacji z dokumentacją techniczną; 2) rozpoznaje kryteria jakościowe regulacji; 3) dokonuje analizy jakościowej wykonywanych prac; 4) koryguje wykonaną regulację na podstawie wniosków.	

3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym		
	Uczeń:	
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem; 7) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze; 8) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym; 9) podejmuje inicjatywę w nietypowej sytuacji warsztatowej.	
2) etyka zawodowa.	1) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje; 2) stosuje zasady etyki zawodowej; 3) stosuje zasady kultury i normy zachowania przyjęte w środowisku artystycznym.	
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA		
1. Sala lekcyjna: obszerna, dobrze wentylowana. 2. Wyposażenie sali lekcyjnej: meble robocze, narzędzia, przyrządy. 3. Wyposażenie szkoły: dostęp do umywalki z wodą.		
PODSTAWY BUDOWY FORTEPIANÓW		
CELE KSZTAŁCENIA		
Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
1. Przystwojenie wiedzy z zakresu podstaw budowy fortepianów i pianin.	2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy w zakresie podstaw budowy fortepianów i pianin.	3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji	
1. Przystwojenie wiedzy z zakresu podstaw budowy fortepianów i pianin.		
	Uczeń:	
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) omawia czynniki działające szkodliwie na organizm człowieka i wskazuje sposoby przeciwdziałania im; 2) rozróżnia i omawia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej; 3) omawia wymagania dotyczące ergonomii i zagrożenia na stanowisku pracy; 4) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania.	
2) rodzaje materiałów stosowanych w budownictwie fortepianów i pianin;	1) rozpoznaje gatunki drewna używane do wytwarzania zespołów i podzespołów fortepianów i pianin; 2) omawia właściwości akustyczne i fizyczne rodzajów drewna stosowanych w budownictwie fortepianów i pianin; 3) rozpoznaje, nazywa i opisuje różne rodzaje sukien, skórek, kaszmirów i filców stosowanych w budownictwie fortepianów i pianin oraz omawia ich zastosowanie; 4) omawia właściwości użytkowe (różne gęstości i grubości, cechy charakterystyczne) sukien, skórek, kaszmirów i filców oraz ich kolory typowe dla danych producentów fortepianów i pianin; 5) rozpoznaje i nazywa rodzaje metali używanych w budownictwie fortepianów i pianin.	
3) rodzaje materiałów łączeniowych i wykończeniowych stosowanych w budownictwie i renowacji fortepianów i pianin;	1) omawia właściwości użytkowe i zastosowanie klejów, olejów, proszków, lakierów, ich komponentów i dodatków stosowanych w budownictwie i renowacji fortepianów i pianin; 2) omawia zastosowanie przyspieszaczy w lakierach dwuskładnikowych.	

4) nazewnictwo poszczególnych zespołów i podzespołów fortepianów i pianin;	1) wymienia i rozpoznaje zespoły i podzespoły fortepianów i pianin; 2) wymienia nazwy poszczególnych elementów i części składowych zespołów i podzespołów fortepianów i pianin; 3) rozpoznaje i wskazuje elementy i części składowe zespołów i podzespołów fortepianów i pianin.	
5) technologia suszenia drewna;	1) opisuje zasady suszenia naturalnego; 2) opisuje zasady suszenia mechanicznego.	
6) maszyny i urządzenia do obróbki drewna używane w budownictwie fortepianów i pianin;	1) odczytuje dokumentację techniczną maszyn i urządzeń używanych w budownictwie fortepianów i pianin; 2) omawia funkcje użytkowe maszyn i urządzeń używanych w budownictwie fortepianów i pianin.	
7) narzędzia do obróbki ręcznej drewna używane w budownictwie i renowacji fortepianów i pianin.	1) wymienia narzędzia do obróbki ręcznej używane w budownictwie i renowacji fortepianów i pianin; 2) omawia zastosowanie użytkowe poszczególnych narzędzi używanych w budownictwie i renowacji fortepianów i pianin.	
2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy w zakresie podstaw budowy fortepianów i pianin.		
	Uczeń:	
rysunki techniczne oraz dokumentacja techniczna fortepianów i pianin.	1) omawia i stosuje w praktyce zasady rysunku technicznego; 2) stosuje uproszczenia rysunków technicznych; 3) sprawdza zgodność parametrów określonych na rysunkach technicznych i w dokumentacji technicznej z parametrami konkretnego instrumentu; 4) posługuje się w praktyce symbolami i oznaczeniami stosowanymi na rysunkach technicznych.	
3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.		
	Uczeń:	
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem; 7) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze; 8) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.	
2) etyka zawodowa.	1) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje; 2) stosuje zasady etyki zawodowej; 3) stosuje zasady kultury i normy zachowania przyjęte w środowisku artystycznym.	
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA		
1. Pomieszczenie dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym pracowni dydaktycznej.		
2. Wyposażenie pracowni:		
1) sprzęt multimedialny/audiowizualny;		
2) fortepian lub pianino.		
PRACOWNIA BUDOWY I RENOWACJI FORTEPIANÓW – ĆWICZENIA *		
CELE KSZTAŁCENIA		
Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu ćwiczeń w pracowni budowy i renowacji fortepianów.	2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu ćwiczeń w pracowni budowy i renowacji fortepianów.	3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.

Treści nauczania	Kryteria weryfikacji
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu ćwiczeń w pracowni budowy i renowacji fortepianów.	
	Uczeń:
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa warunki organizacji stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo; 3) rozpoznaje źródła i określa skutki oddziaływania na organizm człowieka czynników szkodliwych.
2) stan techniczny fortepianów i pianin;	rozpoznaje stan techniczny poszczególnych zespołów i podzespołów fortepianów i pianin na podstawie dokumentacji technicznej.
3) uszkodzenia poszczególnych zespołów i podzespołów fortepianów i pianin;	1) rozróżnia objawy i przyczyny uszkodzeń fortepianów i pianin; 2) diagnozuje objawy uszkodzeń fortepianów i pianin.
4) materiały i elementy naprawcze;	nazywa materiały i elementy niezbędne do naprawy poszczególnych zespołów i podzespołów fortepianów i pianin.
5) wiedza w zakresie renowacji zespołów i podzespołów fortepianów i pianin.	1) rozpoznaje uszkodzenia części akustycznej, obudowy oraz mechanizmów, klawiatury i urządzenia pedałowego fortepianów i pianin; 2) dobiera sposoby i metody renowacji części akustycznej, obudowy oraz mechanizmów, klawiatury i urządzenia pedałowego fortepianów i pianin.
2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu ćwiczeń w pracowni budowy i renowacji fortepianów.	
	Uczeń:
1) prace przygotowawcze z zakresu ręcznej i maszynowej obróbki materiałów;	1) wykonuje prace ręcznej obróbki przygotowawczej materiałów używanych do budowy fortepianów i pianin; 2) obsługuje maszyny wykorzystywane w procesie budowy fortepianów i pianin; 3) używa narzędzi do obróbki ręcznej drewna stosowanych w budownictwie fortepianów i pianin.
2) montaż i regulacja zespołów i podzespołów fortepianów i pianin;	1) wykonuje czynności montażowe i regulacyjne zespołów i podzespołów fortepianów i pianin; 2) dobiera i wykorzystuje przyrządy do pomiaru parametrów technicznych oraz narzędzia do regulacji zespołów i podzespołów fortepianów i pianin; 3) używa narzędzi korektorskich i stroicieleńskich stosowanych w budownictwie, renowacji i bieżącej eksploatacji fortepianów i pianin; 4) sprawdza zgodność montażu zespołów i podzespołów fortepianów i pianin z dokumentacją techniczną.
3) jakość i zgodność wykonywanej regulacji zespołów i podzespołów fortepianów i pianin z dokumentacją techniczną;	1) dokonuje analizy jakościowej zgodności procesów regulacji zespołów i podzespołów fortepianów i pianin; 2) porównuje i weryfikuje zgodność wykonywanej regulacji zespołów i podzespołów fortepianów i pianin z dokumentacją techniczną; 3) koryguje regulację zespołów i podzespołów fortepianów i pianin na podstawie wniosków z weryfikacji zgodności wykonywanej regulacji z dokumentacją techniczną.
4) renowacja zespołów i podzespołów fortepianów i pianin.	dokonuje naprawy części akustycznej, obudowy, mechanizmów, klawiatury i urządzenia pedałowego fortepianów i pianin.
3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.	
	Uczeń:
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia;

	3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem; 7) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze; 8) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym; 9) podejmuje inicjatywę w nietypowej sytuacji warsztatowej.	
2) współpraca w zespole;	1) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań; 2) uwzględnia opinie i sugestie innych członków zespołu; 3) dzieli się informacjami; 4) uzgadnia wspólne stanowisko w zespole; 5) wykorzystuje efekty pracy innych członków zespołu; 6) tworzy relacje oparte na zaufaniu.	
3) etyka zawodowa.	1) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje; 2) stosuje zasady etyki zawodowej; 3) stosuje zasady kultury i normy zachowania przyjęte w środowisku artystycznym.	
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA 1. Sala lekcyjna: obszerna, dobrze wentylowana. 2. Wyposażenie sali lekcyjnej: meble robocze, narzędzia, przyrządy. 3. Wyposażenie szkoły: dostęp do umywalki z wodą.		
PRACOWNIA STROJENIA I KOREKTY FORTEPIANÓW – ĆWICZENIA**		
CELE KSZTAŁCENIA		
Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu ćwiczeń w pracowni strojenia i korekty fortepianów.	2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu ćwiczeń w pracowni strojenia i korekty fortepianów.	3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji	
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu ćwiczeń w pracowni strojenia i korekty fortepianów.		
	Uczeń:	
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa warunki organizacji stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo; 3) rozpoznaje źródła i określa skutki oddziaływania na organizm człowieka czynników szkodliwych.	
2) stan techniczny fortepianów i pianin;	rozpoznaje stan techniczny poszczególnych zespołów i podzespołów fortepianów i pianin na podstawie dokumentacji technicznej.	
3) warunki poprawnego składowania, eksploatacji i użytkowania fortepianów i pianin;	1) omawia warunki optymalnej wilgotności i temperatury względnej powietrza w otoczeniu instrumentu; 2) opisuje warunki poprawnej lokalizacji instrumentu względem źródeł emisji ciepła w pomieszczeniu; 3) opisuje zasady konserwacji fortepianów i pianin.	
4) warunki transportu fortepianów i pianin.	1) wymienia zasady bezpieczeństwa podczas transportu fortepianów i pianin; 2) omawia zasady ekologicznego pakowania fortepianów i pianin.	

2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu ćwiczeń w pracowni strojenia i korekty fortepianów.		
	Uczeń:	
1) montaż i regulacja zespołów i podzespołów fortepianów i pianin;	1) wykonuje czynności montażowe i regulacyjne zespołów i podzespołów fortepianów i pianin; 2) dobiera i wykorzystuje przyrządy pomiarowe parametrów technicznych oraz narzędzia do regulacji zespołów i podzespołów fortepianów i pianin; 3) używa narzędzi korektorskich i stroicielskich stosowanych w budownictwie, renowacji i bieżącej eksploatacji fortepianów i pianin; 4) sprawdza zgodność montażu zespołów i podzespołów fortepianów i pianin z dokumentacją techniczną; 5) stosuje instrukcje regulacji zespołów i podzespołów fortepianów i pianin.	
2) proces strojeń wstępnych;	1) wykonuje czynności cwikowania; 2) wykonuje czynności strojenia do kamertonu.	
3) jakość i zgodność wykonywanej regulacji zespołów i podzespołów fortepianów i pianin z dokumentacją techniczną.	1) dokonuje analizy jakościowej zgodności procesów regulacji zespołów i podzespołów fortepianów i pianin; 2) porównuje i weryfikuje zgodność wykonywanej regulacji zespołów i podzespołów fortepianów i pianin z dokumentacją techniczną; 3) koryguje regulację zespołów i podzespołów fortepianów i pianin na podstawie wniosków z weryfikacji zgodności wykonywanej regulacji z dokumentacją techniczną.	
3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.		
	Uczeń:	
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem; 7) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze; 8) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym; 9) podejmuje inicjatywę w nietypowej sytuacji warsztatowej.	
2) współpraca w zespole;	1) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań; 2) uwzględnia opinie i sugestie innych członków zespołu; 3) dzieli się informacjami; 4) uzgadnia wspólne stanowisko w zespole; 5) wykorzystuje efekty pracy innych członków zespołu; 6) tworzy relacje oparte na zaufaniu.	
3) etyka zawodowa.	1) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje; 2) stosuje zasady etyki zawodowej; 3) stosuje zasady kultury i normy zachowania przyjęte w środowisku artystycznym.	
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA		
1. Sala lekcyjna: obszerna, dobrze wentylowana.		
2. Wyposażenie sali lekcyjnej: meble robocze, narzędzia, przyrządy.		
3. Wyposażenie szkoły: dostęp do umywalki z wodą.		
SPECJALIZACJA: BUDOWA I RENOWACJA FORTEPIANÓW		
CELE KSZTAŁCENIA		
Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
1. Przeswojenie wiedzy z zakresu budowy i renowacji fortepianów.	2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu budowy i renowacji fortepianów.	3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.

Treści nauczania	Kryteria weryfikacji
1. Przystwojenie wiedzy z zakresu budowy i renowacji fortepianów.	
	Uczeń:
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa warunki organizacji stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo; 3) rozpoznaje źródła i określa skutki oddziaływania na organizm człowieka czynników szkodliwych.
2) zespoły i podzespoły fortepianów i pianin;	1) omawia zasady projektowania zespołów i podzespołów fortepianów i pianin; 2) wylicza napięcia strun dla danego sektora instrumentu; 3) określa zasady składowania elementów zespołów i podzespołów fortepianów i pianin.
3) stan techniczny fortepianów i pianin;	1) opisuje stan jakościowy wybranego instrumentu, jego poszczególnych zespołów i podzespołów; 2) omawia najczęściej występujące uszkodzenia eksploatacyjne w poszczególnych zespołach i podzespołach instrumentów; 3) rozróżnia objawy i uszkodzenia eksploatacyjne oraz lokalizuje usterki i uszkodzenia w konkretnym instrumencie; 4) wskazuje sposób naprawy usterki i uszkodzenia w konkretnym instrumencie.
4) techniki naprawczo-renowacyjne zespołów i podzespołów fortepianów i pianin.	1) wymienia w kolejności techniki naprawczo-renowacyjne zespołów i podzespołów fortepianów i pianin; 2) omawia zależności przyczynowo-skutkowe wymienionych technik naprawczo-renowacyjnych.
2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu budowy i renowacji fortepianów.	
	Uczeń:
1) materiały i narzędzia niezbędne do naprawy fortepianów i pianin;	1) przygotowuje materiały niezbędne do naprawy fortepianów i pianin; 2) wykorzystuje narzędzia do naprawy poszczególnych zespołów i podzespołów fortepianów i pianin.
2) metody naprawcze zespołów i podzespołów fortepianów i pianin;	1) stosuje zalecenia dokumentacji technicznej dotyczącej naprawy fortepianów i pianin; 2) ustala metody naprawcze zespołów i podzespołów fortepianów i pianin; 3) wykonuje czynności naprawcze uszkodzonych zespołów i podzespołów fortepianów i pianin.
3) kolejność montażu zespołów i podzespołów fortepianów i pianin na podstawie dokumentacji technologicznej;	1) określa działania produkcyjne, z uwzględnieniem kolejności montażu zespołów i podzespołów fortepianów i pianin; 2) dobiera i stosuje maszyny, urządzenia i narzędzia do montażu zespołów i podzespołów fortepianów i pianin.
4) przyrządy pomiarowe i aplikacje używane w budownictwie i renowacji fortepianów i pianin;	omawia i demonstruje zastosowanie użytkowe poszczególnych przyrządów pomiarowych i aplikacji używanych w budownictwie i renowacji fortepianów i pianin.
5) kontrola jakości wytwarzanych zespołów i podzespołów fortepianów i pianin.	1) dokonuje weryfikacji parametrów techniczno-jakościowych fortepianów i pianin określonych jako standardy regulacji, strojenia, wykończenia powierzchni zgodnie ze stanem konkretnego instrumentu; 2) ocenia walory artystyczne fortepianów i pianin.
3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.	
	Uczeń:
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia;

	3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem; 7) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze; 8) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym; 9) podejmuje inicjatywę w nietypowej sytuacji warsztatowej.	
2) etyka zawodowa.	1) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje; 2) stosuje zasady etyki zawodowej; 3) stosuje zasady kultury i normy zachowania przyjęte w środowisku artystycznym.	
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA		
1. Sala lekcyjna: obszerna, dobrze wentylowana. 2. Wyposażenie sali lekcyjnej: meble robocze, narzędzia, przyrządy. 3. Wyposażenie szkoły: dostęp do umywalki z wodą.		
SPECJALIZACJA: STROJENIE I KOREKTA FORTEPIANÓW		
CELE KSZTAŁCENIA		
Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
1. Przystwojenie wiedzy z zakresu strojenia i korekty fortepianów.	2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu strojenia i korekty fortepianów.	3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji	
1. Przystwojenie wiedzy z zakresu strojenia i korekty fortepianów.		
	Uczeń:	
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa warunki organizacji stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo; 3) rozpoznaje źródła i określa skutki oddziaływania na organizm człowieka czynników szkodliwych.	
2) narzędzia korektorskie i stroicielskie używane w budownictwie, renowacji i bieżącej eksploatacji fortepianów i pianin;	1) wymienia narzędzia korektorskie i stroicielskie używane w budownictwie, renowacji i bieżącej eksploatacji fortepianów i pianin; 2) omawia zastosowanie narzędzi korektorskich i stroicielskich używanych w pracy fortepianmistrza; 3) demonstruje sposoby użycia narzędzi korektorskich i stroicielskich.	
3) techniki ustawiania kołka stroikowego.	1) opisuje sposoby ustawiania kołka stroikowego; 2) wyjaśnia zagadnienia dotyczące właściwego doboru klucza stroicielskiego.	
2. Wykształcenie umiejętności wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu strojenia i korekty fortepianów.		
	Uczeń:	
1) urządzenia i aplikacje wspomagające wykonywanie zadań zawodowych;	1) wykorzystuje urządzenia i aplikacje komputerowe do strojenia i renowacji fortepianów i pianin; 2) omawia najważniejsze funkcje użytkowe wykorzystywanych urządzeń i aplikacji.	
2) metody przeprowadzania procesu intonacji fortepianów i pianin;	1) stosuje nazewnictwo narzędzi stosowanych w intonacji fortepianów i pianin; 2) dobiera metody w celu osiągnięcia zamierzonego efektu intonacyjnego.	
3) jakość intonacji fortepianów i pianin;	1) ustala zakres intonacji fortepianów i pianin; 2) analizuje, rozróżnia i eliminuje niepożądane hałasy lub przydźwięki brzmienia; 3) ustala poprawność brzmienia, barwy i dynamiki całej skali.	

4) dostosowanie brzmienia instrumentu do warunków otoczenia;	1) określa akustyczne cechy pomieszczeń, w których znajduje się instrument, w celu ostatecznej korekty stroju; 2) dokonuje korekty brzmienia instrumentu stosownie do akustyki pomieszczenia.
5) weryfikacja strojenia i korekty instrumentu.	1) weryfikuje parametry techniczne instrumentu; 2) weryfikuje brzmienie i strój instrumentu przez wykonanie utworu muzycznego.
3. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.	
	Uczeń:
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem; 7) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze; 8) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym; 9) podejmuje inicjatywę w nietypowej sytuacji warsztatowej.
2) etyka zawodowa.	1) przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za podejmowane decyzje; 2) stosuje zasady etyki zawodowej; 3) stosuje zasady kultury i normy zachowania przyjęte w środowisku artystycznym.
WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA 1. Sala lekcyjna: obszerna, dobrze wentylowana. 2. Wyposażenie sali lekcyjnej: meble robocze, narzędzia, przyrządy. 3. Wyposażenie szkoły: dostęp do umywalki z wodą.	

* Tylko w specjalizacji budowa i renowacja fortepianów.

** Tylko w specjalizacji strojenie i korekta fortepianów.”,

c) w akapicie pod tabelą:

– w pkt 1 w lit. g średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. h w brzmieniu:

„h) w specjalności fortepianmistrzostwo:

- w specjalizacji budowa i renowacja fortepianów – **75** (w ujęciu tygodniowym),
- w specjalizacji strojenie i korekta fortepianów – **73** (w ujęciu tygodniowym);”

– w pkt 2 w lit. f kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. g w brzmieniu:

„g) w specjalności fortepianmistrzostwo:

- w specjalizacji budowa i renowacja fortepianów – **77** (w ujęciu tygodniowym),
- w specjalizacji strojenie i korekta fortepianów – **75** (w ujęciu tygodniowym).”

§ 2. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia uczniowie realizujący podstawę programową zajęć edukacyjnych artystycznych specjalizacja artystyczna: jubilerstwo realizują podstawę programową zajęć edukacyjnych artystycznych specjalizacja artystyczna: złotnictwo.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 1 pkt 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2025 r.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego: *H. Wróblewska*